

FEHÉRVÁRI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
1 évre	3 K 60 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-ter 1.

TELEFON 206.

-gyes szám: hétköznap 2 l.

Vasárnap 4 l.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Aki most

életmódjában, szokásaiban, polgári dolgai intézésében nem alkalmazkodik a háborús viszonyokhoz, olyan, mint aki tűzvész idején, pipázva üldögél a háza előtt és bambán nézi a láng közt elszántan dolgozó polgártársait. Az olyan férfi vagy asszony, akár fiatal, akár öreg, aki most a mezőn, a műhelyben, a gazdasági udvarban, a házi tűzhely körül nem dolgozik azok helyett is, a kik értünk, itthonmaradottakért értékét ontják, vétkezik a nemzet ellen és az ellenségnek segít, mert a hazai föld minden legkisebb darabja, amely parlagon marad, vagy rossz művelést kap s minden szükséges, elmulasztott munka az ország gazdasági erejét gyöngíti és ezáltal az ellenséget erősíti. Akármilyen messze földön harcolnak is vitéz csapataink, az erőforrás, amelyből táplálkoznak, a hazai föld termőereje. Az idejéi termés és zászloink diadala tehát a legszorosabb összefüggésben van. A rossz termés rettentő következménye gazdasági kimerültség lenne s az anyagi erőiben meggyengült országnak pedig a hadserege is a legváltásosabb helyzetbe kerülne. Fogadják meg tehát az itthonmaradt földművelők, a történelmi nagy időkhez illő komoly elhatározással, hogy minden munkát, amelyet a föld megkíván és a mely a jó termés biztosításához szükséges, becsülettel elvégeznek. Az első tavaszi napuság mozgósítási parancsként hasson az itthonmaradt földművelők szívére. A pacsirtaszót tekintsek harci riadónak, a fecskék megjelenését szálguldó futároknak, akik a nagy gazdasági harc kezdetét hirdetik.

Mihelyt a rügy fakadni kezd, férfiak, asszonyok, gyermeknek a mezőn a helye. Dolgozniok kell az asszonyoknak, leányoknak, ifjaknak, gyermekeknek, hogy elvégezhessük a munkát.

Háboru.

A csend mindig jövődől viharoknak szokott az előjele, a beköszöntője lenni; így van ez a természetben, így van a háboruban, a csatatereken is. A lomhatestű orosz hadseregek most már nemcsak a két szárnya mozog és verekszik, hanem akcióba lépett az északi harctér majdnem minden pontján. A Pilica és a Nida mentén s Gorlice környékén nagyobb arányú harcok vannak fejlődésben; a mieink sikerrel kezdték meg a csatározásokat, s több helyen erőlyes támadással kivertek az ellenséget pozíciójából s emellett 500 oroszot is foglyul ejtettek.

Csodálatosak a kárpáti harcok! Makkas az orosz a nap-nap után megújuló támadásokban, szívós ami hadseregünk a vitéz ellenállásban. Különösen Lupkov körül vannak véres harcok. Az oroszot nem rettentí semmiféle akadály, kudarc; nem kimél embert, puskaport; százával hajtja katonáit ami gépfegyvereink és ágyúink torka elé; nem törődik azzal, hogy ezersen és ezersen pusztulnak így el, menni kell, mert akit nem hajt a cár atyuska iránti szeretet, azt meggyőzi majd a kozák-kancsuka, a revolver, a gépfegyver. Ezekben a harcokban 1700 oroszot fogtak el katonáink. — Bukovinában és Délkelet-Galicában nyugalom van.

A kelet-poroszországi határon

és a lengyelországi harctér több pontján: Anguszto, Lomza, Praszny körül és a Ravánál heves támadásokat intéztek az oroszok a német hadállások ellen, de siker nélkül; a németek kezébe esett orosz foglyok száma meghaladja az 1500-at.

Csak kisebb részletharcok voltak a nyugati harctéren. A csataterék olyan régi ismerősök már, hisz mindennap ugyanazok a nevek, egyforma heves harcok, melyeknek vége — a francia próbálkozás teljes kudarca és kisebb részleges német sikerek. Champagne, Le Mesnil, a Vogézek, az Argonneok; mivé változtatott itt a föld, hol már jó fél éve két ezerkaru óriás halálos párbajt vív egymással.

A blokád újabb sikerei:

egy négyezer tonnás gőzös elstültszítése; egy angol sorhajó harcoképtelenné vált; Anglia és Amerika között a blokád miatt némi elhidegülés tapasztalható.

Katonák szabadságolása a tavaszi munkák elvégzésére.

Megirtuk, hogy a hadügyi kormány a tavaszi mezőgazdasági munkák elvégzésére március folyamán tizenegy napig terjedhető szabadságot engedélyezett — bizonyos korlátok között — alegényesek számára. Mint most hivatalosan közlik, szabadságot nyernek a mezőgazdasággal foglalkozó katonák; az önálló mezőgazdák, illetőleg azok hozzátartozói. A lábadozó-osztagokban levő hasonló foglalkozású legényesség csak úgy kap szabadságot, ha testileg gazdasági munka elvégzésére alkalmas. A munkaszükségletet községenként összeírják és a községek közvetítése útján jutnak a munkáskatonák ahhoz a munkához, melynek elvégzésére szabadságot kaptak. A tavaszi vetés- és szőlőművelési munkálatok elvégzésére erőlyes és megbízható alaltiszt vezetés alatt husz katonából álló munkáscsoportok is fognak a községeknek és földbirtokosoknak rendelkezésre bocsátatni. A község vagy a földbirtokos a munkáscsoport kirendelése végett a község által látalmazott kérvényt, mely a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézendő, saját főszolgabírájához (városi hatósághoz) nyújtja be.

Újabb rekvirálás és a kukorica-üzérek.

Az Országos Gazdasági Bizottság Székesfehérvárot megejtett kukoricarekvirálása nagyon silány eredménnyel járt. Nálunk, ahol annyi kukoricát termesztünk, csak 3000 métermázsát sikerült összehozni, pedig Fehérvár kukoricatermése még a közepes termésű évben is eléri a 80—100.000 métermázsát. A valódi mennyiséget tehát a termelők nyilvánvalóan eltitkolták. Hogy ebben őket legfőképpen anyagi érdek vezette, az bizonyos.

Az utóbbi napokban maga a hatóság győződött meg erről. Fehérvárot ugyanis nagymennyiségű kukorica került eladásra. Üzérek, spekulánsok jártak házról-házra és összeszedték a fölösleges kukoricamennyiséget, ahol csak tudták. A maximális árakat megállapító rendeletet persze teljesen mellőzték; vették a kukorica métermázsáját 30—32 koronáért, de volt annyi eszük, hogy az adás-vételnél az eladóval történt megállapodás szerint csak 21 koronát vallottak be. Van tehát fölösleges kukorica Fehérvárot még a rekvirálás után is, csak a város közönsége nem bír hozzájutni, pedig körülbelül 8—10 ezer métermázsára volna szükség, hogy a közönség liszt-szükségletét ki lehessen elégíteni.

A város vezetősége most ez ügyben felterjesztést intézett a miniszterhez, amelyben kívánatosnak tartja azt, hogy a hatóságoknak legyen joga ahhoz, hogy a kukorica-kivitel akár kocsin történjék, akár vasuton, megakadályozhassa. A város 168 vagyonos polgárának, ennek pótlására okvetlenül szükséges 8—10 ezer métermázsás kukorica, mihez leghamarább a hatóság csak úgy juthat, ha maga rekvirálja városban. Nehogy azonban a gazdák az újabb rekvirálástól ismét huzódozzanak, ajánlja a miniszternek, hogy a gazdáknak a rekvirált gabonára előleget utalványoztasson ki. Az új rekvirálás bizonyára meg fogja hozni a kívánt eredményt.

SÖVEGJÁRTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék fehér és színes zsinór barchetből szőnyeg, takaró, paplan, kanaváson, lepedő, abrosz, törülköző stb. olcsó szabott árak mellett.

Előzetes jelentés!

Az Apollóban pénteken és szombaton

Hagedűs Gyula és K. Szamosi Elza főszereplésével

Színmű 4 felvonásban

A munkászubony.

Irtá: Földes Géza.

Muzeumunk 1914-ben.

A világháború, mint minden kulturális intézményünkön, a muzeum is éreztette békítő hatását. Az államsegély elmaradása folytán ásatásait, gyűjtéseit nem folytathatta a megelőző évek arányában. De azért vétel útján (1983-21 K értékben) tetemesen gyarapodtak a gyűjtemények, ami a fenntartó egyesület előrelátó takszakságának köszönhető.

Az önálló muzeum létesítésére jelentős mozzanat Fiáth István nagyhantosi lakos 1000 koronás alapítványa egy megyei kultúrház emelésére. A gyűjtemények jelen, szűkös elhelyezésén a muzeum a régi árvaház bérbevételeivel akart segíteni, de a biztató remények között megindult tárgyalásokat a háború kitörése félbeszakította.

A muzeum személyzetében és berendezésében lényeges változás nem történt. Kisebb alakítások: a dunapentelei régiségeknek és a honfoglalás kori leleteknek külön szekrényekben való elhelyezése, a hadtörténeti régiségek új csoportosítása, a Velencei tó halászeszközök kiállítása.

A muzeum vezetőségének az ujjonnan érkezett tárgyak elkönyvelésén és elrendezésén kívül gondja volt a gyűjtemények ismertetésére. Marosi Arnold muz. igazgató magyarázatokat tartott a látogató közönségnek, az Arch. Értesítőben ismertetve a muzeum honfoglalás kori leleteit, a Numizmatikai közleményekben az éremtár 1913. évi gyarapodását, szerkesztette az egyesület által kiadott évi jelentést és időközönként a helyi sajtóban tudósításokat közölt a muzeum gyarapodásáról. Dr. Lauschmann Gyula jutalmat bűzött ki a főgimn. önképző körében a muzeum anyagáról szóló dolgozatát, melyet Polczer Imre, VII. o. tanulóknak a céhemlékről szóló rajzokkal kísért műve nyert el. Pótz Edgar, főgimn. tanár a leltározásban, Rexa Dezső főlevéltáros az oklevelek rendezésében segédkezett.

Az egyes gyűjtemények gyarapodása és törzsszállománya a következő:

Muzeumunk a múlt év nehéz viszonyai között maga ásatást nem végezhetett. Mégis mint ásatásból származó régiségeket kell megemlítenünk a dunapentelei szerzeményeket, melyek a Fehérféle szőlőben rigolozás alkalmával sírok-ból kerültek elő. A rigolozást régiségek leltározásában jártos munkások végezték, akik figyelemmel voltak az összetartozó tárgyak megjelölésére és így teljes sírleletek is kerültek gyűjteményünkbe. Régiségtárunk összesen 214 római régiséggel szaporodott Dunapenteleiről, melyek vétel útján jutottak birtokunkba.

Gyűjtőúton volt a muzeum május 10-én, ahol a V. Vég-család készsége felvilágosításai eredménye volt.

A kastélykertben a mesterséges romokban három befalazott római emlékkő van, a Maryas és Puer

bonus szobrok (V. ö. Károly János: Fejérmegye története V. 502—504 l.) a Magyar Nemzeti Muzeumban vannak. Ugyanitt láthatók négy-szög alakú, köböl faragott, kisebb sírláda és egy hatalmas urna töredékei. Mindezek az angolkert mellett a szőlőterületen kerültek elő, ahol terjedelmesebb római temető lehetett.

(Folyt. köv.)

A magyar „Hindenburg“-vitézek.

A molnáregény hadicsele.

Még a véres szenzáció kezdetén, a szeptember háború első napjában történt. A 69-ik gyalogezred megszállotta a Száva azon partját, ahol a Vitoivicsi-otok (egyik szeptember 9. kilométer hosszúságban húzódik egészen Podgoricáig). Ez, Szabacstól mintegy tizenöt kilométernyire fekszik s az előzetes diszpozíció az volt, hogy a hatvankilencesek mennek át először a szeptember partra s ott a szigetnél történik majd meg az átélés. Az ám, csak hogy az ellenség drótnakkal rakta teli a folyó túlsó partját ugyanarra, hogy az átélés előrelátólag temérek emberáldozatba került volna. Akkor úgy esett, hogy egy Kapronczay Gábor nevű „Hindenburg-baka”, egy fejérmegyei molnáregény vállalkozott arra, hogy az aknákat egymaga eltávolítja. Tervét nem árulta el, csupán másfél órai időt kért annak végrehajtásához.

A vakmerő baka azután, másnap reggeli szürkületben katonaruhába öltöztetett hat kitömött ember alakot helyezett el egy csónakban s azt maga előtt tolvá, átuszta a Szávát. Az ellenség, természetesen abban hitben, hogy a csónakban katonák vannak, erős golyózáppal fogadta a hat kitömött alakot, míg a molnáregényünk sirtetlenül közeledett biztos fedezéke mögött a túlsó partköz. Midőn már egészen közel ért, akkor a csónakot átlökte az ott lesben álló szerbeknek, akik abban a reményben, hogy most egyszeriben hat magyar foghatnák, kitörő hévvel vetették magukat a zsákmányra. Nagy elfoglaltságukban az úszó bakára ügyet sem vetve, hangos hurrázással csáklákkal húzták ki magukhoz a csónakot. A „Hindenburg”, ezred vitéz magyar katonájának kapóra jött ez a kedvező pillanat és gyorsan felkúszott a part közelében kikötött vizimalomra, hogy leoldhassa annak láncát. Meg is történt, ő maga pedig a legnagyobb golyózáppal visszacsúszott bajtársaihoz.

Közben a megszábadult vizimalmot egyre tovább sodorták a hullámok s e vizsodrás közepett sorban nekiütődött a főgömben elhelyezett drótnakkáknak, amelyek egytől-egytől felrobbantak. A túlsó parton, a vitéz „Hindenburgok” örömmel láthaták, hogy a magyar molnáregény elszánt hősiessége szabadá tette számukra az utat. Ugyancsak ez a Kapronczay Gábor nevű közlegény, később, — már mint „freiter” —

fennt Galiciában tizenegy emberével egyetemen nagyszámú orosz fogott el egyszerre, amiért a vitézségi nagy ezüst érmet tűzték ki a mellére.

A katonák szabadságolásának kérelmezési módja.

A hadügyminiszterrel létrejött megállapodás alapján a tavaszi munkák elvégzésére a szabadságolásokat a következőképpen fognak végrehajtani:

A szabadságolás sorrendje:

1. Eső sorban a mezőgazdasággal foglalkozó katonák, az önálló mezőgazdák, illetőleg azoknak hozzátartozói, valamint mezőgazdasági munkások nyereségét szabadságot;
2. a szőlőbirtokosok és a szőlőművelési munkások;
3. a lábadozó osztályokban levő mezőgazdák, mezőgazdasági munkások, szőlőbirtokosok és szőlőművelési munkások csak abban az esetben kapnak szabadságot, ha testileg a mezőgazdasági, illetőleg szőlőművelési munka elvégzésére alkalmasak és ebbeli munkájuk által a hadiszolgálatra való alkalmasságuknak visszanyerése nincsen veszélyeztetve.

A szabadság kérelmezése.

A szabadság és illető katonának személyesen a kihallgatáson (raporton) kell kérelmezni.

A szabadságot a póttest parancsnoka engedélyezi.

A szabadság iránti kérvények benyújtása elmellőzendő. A m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz a szabadság iránt benyújtott kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

A szabadság helye.

A legénység általában abba a községbe kapszabadságot, amelyben a saját bementése szerint legutóbb mezőgazdasági illetőleg szőlőművelési munkát végzett.

Egészségügy.

A kolera és a hastífusz közvetítői.

Ez a két, mostanában járványosan jelentkező betegség tudvalevőleg ritkán fertőző közvetlenül olyan formán, hogy a beteg ember fertőző váladéka közvetlenül egészséges ember szervezetébe jut, hanem legtöbbször közvetve, más anyagok, tárgyak, állatok és emberek közvetítésével. Koléránál a bélsár, hastífusznál az ürülékben kívül sokszor a vizelet és a nyál is fertőző. Mind a két betegség körközje látszólag egészséges emberekben, úgynevezett baktérium-gyógydában is élhet, akik vagy gyűjtöttek betegeket, vagy sohasem voltak előbb betegek, mégis mivel ürülékeikkel, váladékaikkal a ragályt terjesztik, környezetükre veszélyesek. A legveszélyesebb állapot, mely gyakori fertőzést okozhat, a légy. A legyek kolera vagy tífuszbacillussal könnyen szennye-

zik magukat és így egészséges embert, ivóvizet, élelmiszert fertőzhetnek.

A fertőzés másik főtíja, hogy a beteg valami úton, leginkább kezével, melyhez baktériumtartalmu váladék tapad, valami élelmiszert fertőz, melyet elfogyasztás előtt főzéssel nem szoktunk fertőtleníteni. Gyümölcs, saláta, néha piszkos, összefogdosott kenyér, forraltan tej, vaj fertőzhet így. A fertőzésnek harmadik módja: a víz útján való fertőzés okozza a legnagyobb járványokat. A veszedelem tehát a levegőben leginkább a légytől, a földön a nyers élelmiszertől, a talajban a vitzől tenyegtet bennünket.

A védekezés szabályai ezek szerint a következők: a legyeket irtások, az élelmiszert és a vizet, akár ivásra, mosásra vagy edénymosásra használjuk is, fogyasztás, használat előtt főzéssel vagy más úton fertőtlenítsük, kenyeret, zsemlyét, mely ismeretlen helyről származik, csak pirítva együnk. Gyomrunkat el ne rontsuk és kezünket szappanos vízzel vagy fertőtlenítő folyadékkal minden étkezés előtt mossuk meg.

Hindenburg-vitéz menekülése orosz fogságból.

Alig mulik el nap, hogy a hős Hindenburg-vezérről újabb vitézi cselekedetet ne jegyezhetnénk fel az utókor számára. A sok harci bravúr és rengeteg vitézségi érdem valóságos legendás ezredé teszi a mi 69-eseket. Az alábbiakban érdekes fogságból való szabadulásról emlékezünk meg, amelynek egy dunapentelei Hindenburg-baka a hőse.

Farkas Pál dunapentelei lakos, mint a 69. gyalogezred közlegénye Oroszországban harcolt. Egy alkalommal 17 társával előőrsi szolgálatra lettek kiküldve. A kis előőrsi csapat bájba került, elfogták őket az oroszok. Ez pedig magyar katonára a legrettenetesebb sors. Inkább száz halál, mint hadifogság. Természetesen azonnal lefegyverezték őket s vitték hátra a front mögé. Csupán Farkas Pál, akinek legnehezebbére esett a fogság, maradt az orosz lövésároknál. Ott tartották, mert tervük volt vele. Kényyszerítették, hogy mutassa meg a magyarok rajjonát. Farkas lesemolt az élettől, inkább meghalni mint fogságba jutni, s vezette az oroszokat a magyarok felé. Tudta, hogy merre vannak a gépfegyverek felállítva, arra vezette őket oldalra, hogy a magyar tűz alaposan végrehessen velük. Terve sikerült. Egy-kettő s az oroszok a másvilágon voltak. Neki is jutott ugyan belőle, de a fogságból megmenekült. Bátor cselekedetéről első osztályú vitézségi érmet kapott s azonnal törzsmesterre léptették elő. Most szülőföldjén, a dunapentelei kórházban fekszik s várja felgyógyulását, hogy az elfogott többi társát is boszút állasson a muszákn.

HIREK.

— **Hóseink.** A király az ellenség szemben tanusított vitéz magatartás elismeréséül nemes Kosztáky Oszkár 69. gyalogezredbeli főhadnagyot, Bischofszky Ágoston 17. népfőlkéző gyalogezredhez beosztott őrnagyot, Nagy Lajos 17. népfőlkéző gyalogezredbeli századost a hadi-ékitményes katonai érdemeiért III. osztályával, Wéber József 17. népfőlkéző gyalogezredbeli századosát I. oszt. ezüst vitézségi éremmel, Bura József, Viték István népfőlkézőket és Nemes István tisztiszolgát, mindhármat a 17. népfőlkéző gyalogezrednél II. oszt. vitézségi éremmel tüntette ki.

— **Személyi hír.** Lamberger Lajos a földmivelésügyi miniszter megbízottja a rekvirált kukorica átvételére ma Székesfehérvárra érkezett.

— **Katolikus nőegyesületek fuziója.** A Kath. Patronázs és a Szocialis. Missiótársulat vasárnap tartotta a fővárosban közös közgyűlést, amelyen kimondották az egyesülést. A közgyűlésen dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök nagyszabású beszédet mondott.

— **Márciusi érettségi vizsgálata.** Azok a tanulók, akik a múlt 1914. évben ismétlő, vagy javító érettségi vizsgálatra utasítottak, és a most folyó népfőlkézői szemlén alkalmasoknak találtak, a közoktatásügyi miniszter rendelkezése szerint már márciusban tehetnek érettségi vizsgálatot.

— **Rexa Dezső akadémiai felolvasása.** Vármegyénk jeles tollú főlevéltárosa, kinek írói képességeit nemcsak mi, hanem az országban is sokan nagyra becsülik és kedvelik, legközelebb az Akadémia felolvasó asztalához ül, hogy az ország legelső tudományos egyesületében tegyen tanúságot széleskörű képzettségéről és írói tehetségéről. A *Faust dráma a magyar színpadon 1729—1910-ig* címmel hatalmas munkát írt. Ezen munkáját fogja március 22-én az Akadémia széptudományi ülésén felolvasás keretében bemutatni és ismertetni.

— **Harctéri sebesülés.** A 138. veszleesi lajstrom kimutatása szerint a 69-es gyalogezred tisztjei közül megsebesült Szöllössi Zoltán hadapródjelölt.

— **A hősi halált halt zászlós, Zalai (Závodnik) Sándorról** tegnap már megemlékeztünk. Most az elhunyt édesanyjához intézett levelet, melyet Schlemmel Ödön főhadnagy, századparancsnok írt, a következőkben közöljük:

„Végtelen szomorúsággal kell tudatnom, hogy Pubi hősi halált halt, 1915 február 26-án reggel 6 óra 10 perckor, mikor óriási muszka erők ellen rohamra vezetett szakaszát. Jobbomon esett el; a sebesülése: a jobb lapocka csontba ment be a golyó s nem jött ki és így a halál oka belső elvérzés volt. Sebesülése után még fél óráig élt, de nem volt megmenthető, akárhogy is próbáltuk. Eltemettetem 1915. február 27-én délután 2 órakor a legénye által Galiciában Volamichova falutól északra egy erdőben levő vadászlatnál.

— **Esküvő.** Griesz Andor folyó hó 21-én délután 1 órakor tartja esküvőjét a helybeli izraelita templomban Faragó Józsikával, Faragó Gyula városi pusztai intéző leányával.

— **A békéltető bizottságok.** A kereskedelemügyi miniszter rendelkezést intézett az összes magyarországi másodfokú iparhatóságokhoz és így Székesfehérvár tanácsához is, hogy az ipartestületek kebelében alakított békéltető bizottságok előtt folyamatosan levő viták ügyekben a szabályszerű meghatalmazással ellátott ügyvéd minden esetben eljárhat. Az ügyvéd által való képviseltetés azonban csak akkor menti fel a felet a személyes megjelenés kötelezettsége alól, ha igazolja, hogy az illető fél személyesen épen nem jelenhetett meg, vagy ügyét személyesen képviselni nem tudja. A békéltető bizottságok tehát kötelesek az ügyvédi képviselet útján benyújtott beadványok elintézéséről az ellenjegyző ügyvédet értesíteni.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, *Bendi* Istvánné, született Horváth Erzsébet, Bendi István a budapesti Ujlap kiadóhivatali tisztviselőjének neje kedden reggel 44 éves korában hosszas betegeskedés után meghalt. Temetése csütörtökön délután fél 5 órakor lesz a Sárca s u. 27 számú halottas házból.

— **A Múzeum-Egyesület** vasárnap tartotta évi közgyűlést. Lauschmann Gyula dr. titkár évi jelentésében főleg a csákvári agyagipar kiállításáról s a Budenz emléktábláról emlékezett, majd a ciszterciák 100 éves emlékünnepeire reflektált. A kulturpalota alapjára Fiáth István 1000 koronát adományozott, az alispán pedig e célra gyűjtést indított meg. — Utána Marossi Arnold igazgató olvasta fel igazgatói jelentését, melyből kiviláglik, hogy a gyűjtemény a háború dacára is szépen gyarapodott. Szakavatott tollal rajzolta meg a tudós igazgató a Verebi Végh család régiséggyűjteményét. A közgyűlés tudomásul vette a számvizsgálók jelentését s a Fejérmegyei Takarékpénztárnak a díjtan pénzkezelésért köszönetet mond. A választmány kisorsolt tagjait egyhangulag megválasztották, új választmányi tag pedig Szepessy Géza igazgató lett. A közgyűlés végül a titkári s igazgatói jelentésért köszönetet mondott.

— **Tűz.** Nagyfontoson vasárnap hajnali öt órakor a nagyvendéglő istállója kigyulladt s a vele egy tető alatt levő magazin, raktárral együtt pár óra alatt földig égett. A lovakat és teheneket szerencsésen ki tudták szabadítani, a raktárban azonban liszt, dara, bab s mintegy 80—90 q. tengeri bennégett. A kár 8—10000 koronára tehető. A tűzvédelem vizsgálata indított.

— **A Székesfehérvári Kereskedelmi Bank** 45-ik rendes évi közgyűlést Karl István elnöke mellett f. hó 7-én d. e. fél 10 órakor tartotta meg. A napirend tárgyalása előtt Karl István elnök mélyen átértett szavakban megemlékezett az igazgatóság elhunyt tagjáról, Tóth Aladarról, ainek emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvileg megörökítette. A közgyűlésen 26 részvényes 274 db. részvény képviselőjében jelent meg és a zárószámadások megállapítása után elhatározatott, hogy az 1914 évi 45. számú részvényesülvények, f. hó 8-tól kezdődőleg darabonként 32 K. beváltásának. Ezután a közgyűlés egyhangulag megválasztotta a következőket az igazgatóság tagjaivá: Dr. Eisenbarth Károly, Grünfeld Jakab, Grünfeld Pál, Karl István, csalai Kégl Dezső és id. Pápay Nándor, a felügyelő bizottságba: Dr. Fejér Ferenc, dr. Kégl Károly és dr. Patáki Armin rendes tagokul és Rosenzweig László és Schmetzer Nándor póttagokknak, a választmányba dr. Csöppentzky Mihály, Gerendai Gyula, Havas Géza, Havranek Antal, Heumann József, Kálmán Sándor, Koller Ferenc, Krausz Jenő, dr. Lukács Gyula és Langráf Lajos részvényeseket választotta meg. Bernstein Sámuel részvényes indítványára a közgyűlés az intézet vezetésének és tisztikarának elismerését és köszönetét fejezte ki. Az elnök a részvényesek szives érdeklődését megköszönve a közgyűlést berekesztette.

— **Rövid hírek.**
Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik szeretett testvérünk, Barna Kálmán né. Vezs Katalin temetésén megjelentek vagy részvételüknek bármilyen módon kifejezést adtak, fogadják a gyászoló *Veisz család* hálás köszönetét.
A rekvirált gabona megőrlésére a városi tanács az Ákots és Gruber-féle malmot fogja javasolni a közgyűlésnek.
Elgázolás. Vágner Ferenc 2 fogatu kocsiával tegnap este elütötte a Ligetsoron Márkus Ferencné budapesti lakost, aki hadbavonult férje látogatására jött Székesfehérvárra. Zrínyi-u 11 szám alatt egy ismerősenél apójkák. Sérülése nem életveszélyes.
Tolvaj a moziban. Steiner Bözsi mozzongorista, míg néhány percre a zongorától eltávozott, az ott ha-

gyott pénztárcáját ellopták 8 koronával tartalommal. Feljelentésére a rendőrség a tettest egy fiatalkorú személyében nyomozta ki.

— **Rendőri hírek.** Sárközi Rózi és Németh Rózi győri születésű budapesti utcalányok a városban csavarogtak. A rendőrség 9—9 napi elzárásra és toloncolásra ítélte őket.

— **Meghívó.** A székesfehérvári keresztény fogvasztási szövetséget, minthogy a f. é. március 7-én hirdetett közgyűlés nem volt határozatképes, mert a megjelent tagok nem képviselték az üzletretek előírt hányadát, az évi közgyűlést f. é. március hó 14-én délelőtt 11 órakor a belvárosi kath. kör. helyiségében a f. é. február 24-én közzétett fagyorszáttal fogja megtartani, amely közgyűlés az alapszabályok 26. §. értelmében tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképes, amely közgyűlésre a t. szövetségeti tagokat tisztelettel meghívja az *Igazgatóság*.

— **Bécsi divat kiállítás** „Blus Modelljei” Vermes Frigyes kirakatában, eredeti „berlini modellek” vételkényszer nélkül csak az üzletben láthatók.

— **Felvágottak, sajtok nagyválasztékban.** Borok, pezsgők, rumok és likörök; cukorkák, teásütemény, Müncheni Szalvátór sör. Pénteken balatonisülő Gebauer Testvéreknél, Kossuth-utca. Telefon 340.

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLO SZÍNHÁZA.

Szerdán és csütörtökön:

HALÁLOVAGLÁS.

(Der Todtritt auf dem Risenrad.)

Artista dráma 3 felvonásban.

Kiegészítő műsor:

Lagyo-Maggiere, (tájkép.)
 Mindenki ásit, (humoros.)
 Expressz-házasság, (vigjáték.)
 Gyula, a filmrendező, (humoros.)

Mozgófénykép-szemle az északi és déli harctérről. (Eredeti felvételek.)

Rendes helyárak. Előadások 6 és 9 órakor.

SZINHÁZ.

Hírek a színházról. Márkus Emília, ki mint azt tegnapi számunkban jeleztük, két előadásra ígért Szekesfehérvárra, távirati uton értesítette Szalkai Lajos szinzigazgatót, hogy nem jöhet, mert bátyja súlyosan megbetegedett. — Faludi Kálmán, a színtársulat kitűnő komikus, három heti katonaskodás után után visszajött a társulatához, hogy újból néhány kedves órát szerezzon a fehérvári publikumnak. Aludai első fellépése csütörtökön este lesz.

Halálolvasás. Az Apolló Színház tegnapi szenzációs műsorát ismét egy nagyszabású film követi. Az arista életből van merítve a Halálolvasás című 3 felvonás dráma tartalma, mely izgalmas jelenetével a közönség figyelmét mindvégig lekötöti. A darabnak melyet a legjobb bécsi színészek játszanak, a budapesti legelőkelőbb mozgószínházakban óriási sikere volt. A bécsi Praterban játszódnak le a Halálolvasás, melyet ezer és ezer ember nézett végig. A grandiozus műsort eredeti harctéri felvételek, egy szép tájkép és egész csomó kitűnő vigjáték egészítik ki. Az előadások 6 és 9 órakor kezdődnek.

Szerkesztői üzenet.

Szabó Pál, Szalai Mihály. Csizmadia Ferencné, Helyben. Irtnak a katonai parancsnokságnak. A választ ezen a helyen tudatjuk.

J. L. Dunapentele. K. J. Nagyhantos. A tudósításért halás köszönet.

2954|1915 szám:

Hatósági hirdetés.

Előleg a tengeri bejelentésénél.

Akik a városnál március 15-ig kukoricát, 27, illetve 30 K árban eladásra bejelentenek, nemcsak a 21 koronás maximális áron leendő rekvirálást kerülhetik el, hanem az eladott kukoricára két héten belül a vételár felölt háromnegyedéig menő előleget fognak kapni.

Dr. Kerekes Lajos
főjegyző.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

2855|1915 szám.

Új rend az olcsó városi burgonya eladásnál.

Megnyugtathatjuk azokat, akik a város által a sörház épületben árusított burgonyából venni kívánnak, hogy a kezdetben jelentkezett zavarokat kiküszöböljük, ha mindazok, akik venni akarnak, bejelentik a városnak a kapusánál kitett íven, hogy mely napon jönnek délután 1—3 óra között s mennyit kívánnak venni.

Ha azon napra a kiszolgálható vevők száma már be van töltve, a következő napokra jegyezzék be. Ezen felhívásunk azoknak is szól, akik már jegyezték.

Szekesfehérvárott 1915. évi március hó 9-én.

Dr. Kerekes Lajos
főjegyző.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

2893|1915

Hatósági hirdetemény.

A földművelési miniszter 6080 1915. eln. számú rendeletével engedélyt adott az országos gazdasági bizottságnak, hogy azoktól, akik főlegesen tengerikészletüket önként felajánlják, március 1-ig a hatóságilag megállapított legmagasabb áron, nálunk 21 koronán felül tengerit vásárolhasson és pedig közönséges és lófogú; vagy kevertet 27, Csinkvanti, florentini, putyi és fehér gömbölyű tengerit 30 koronáért métermásánként.

Az ekkétt bejelentett készlet a bejelentés folytán megvettenek tekintendő és a birtokos köteles azt 2 hónapig terjedhető elzárás és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetést terhe alatt 3 hó-ig megőrizni és át-szolgáltatni.

Közhirre tettem már a m. kir. kormányának 790/1915 min. eln. számú rendeletét is, amelyben tengerinek a fenti 27, illetve 30 koronás árakon vásárlására az országos gazdasági bizottságnak adott felhatalmazást március 15-ig terjeszti.

A bejelentések ezen meghosza-bított határidő alatt is bezárólag március 15-ig Kerekes Lajos dr. főjegyzőnél, mint a közlelmzési bizottság elnökénél tehető meg a rendes hivatalos órák alatt.

Ugyancsak tudomására hoztam a közönségnek a m. kir. kormány 798/1915. M. E. sz. rendeletét, amelyben kimondja, hogy az esetben, ha valaki országos gazdasági bizottság részére eladás céljából olyan tengeri készletet jelentett be, amelyet február 15-től (e napot is beleértve) bezárólag február 23-ig mástól vásárolt, de március 2-ig még át nem vett, az ilyen bejelentés és a február 15—23-ika közti vétel is érvénytelen s a bejelentésnek március 15-ig megtételére az eladó-jogosult, ha a készlet még birtokában van.

Figyelmeztetem újból a tengeri készlettel rendelkezőket, hogy főlös. legüket az országos gazdasági bizottság részére megállapított kedvező áron eladás céljából jelentésk ba március 15-ig, mert a hatóság ilyen készletekről tudomást szerez, amelyet a tulajdonosa az országos gazdasági bizottság részére eladás céljából be nem jelentett, ezt a maximális áron fogja az országos gazdasági bizottság részére lefoglalni. Szefehérvárott 1915. már. 5-én.

Dr. Kerekes Lajos
főjegyző.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

2803|1915 szám.

Hatósági hirdetés.

A város tanács közhirre teszi, hogy a m. kir. földmívelésügyi miniszter ur az 1912. évi LXIII. és LXVIII. és az ezeket kiegészítő 1914 évi L. tcikkekben, valamint a m. kir. kormány 610/1915 sz. rendeletében adott felhatalmazás alapján elrendelte a város egész területén az országos gazdasági bizottság részére eladás céljából be nem jelentett tengerikészletek összeírását és ezekből a hatóságilag megállapított feleslegeknek az országos gazdasági bizottság részére leendő lefoglalását.

Köteles e célból a város minden lakója, akinek birtokában olyan tengeri van, amelyet az országos gazdasági bizottság részére történő bejelentő mellőzéssel február 15. és 23. közti időben adott, vagy megvett ezen készletet 1915 évi március 10—től bezárólag március 14-ig, március 15-től 20-ig az országos gazdasági bizottságnak be nem jelentett mindennemű tengerikészletet Kerekes Lajos dr. főjegyzőnél ennek városához 1. emeleti hivatalos helyiségében a délelőtti hivatalos órák alatt hűlen bejelenteni, köteles továbbá a bejelentés hűségének ellenőrzése céljából nála esetleg megjelenő hatósági kiküldöttek előtt pontosan bemondani és előttük feltárni. A bejelentett, illetve az ellenőrző hatósági közegek által kitudott és összeírt tengerit a főjegyző nyilvántartásba veszi, a háztartási állattartási, gazdasági szükségletekre megkívánt részt kiszámítja és az ezen felüli mennyiséget lefoglalnak jelenti ki.

A lefoglalt tengerit annak birtokosa senkinek el nem adhatja, vagy másnak át nem engedheti, hanem köteles azt az országos gazdasági bizottságnak a hatóságilag megállapított legmagasabb áron átadni s a célból akár azonnal, vagy 3 hónapon belül a földmívelésügyi miniszterium meghatalmazottja által kijelölt időben s ugyanez által kijelölt állomáshoz szállítani.

A lefoglalt és beszállítani rendelt tengerinek hatóságilag megállapított legmagasabb árát, (21 K) az átadáskor fizeti ki az országos gazdasági bizottság meghatalmazottja.

Az ideig a lefoglalt készlet büntetés és terhe alatt gondosan megőrzendő.

A tanács figyelmezteti a tengeri: kukorica) birtokosokat, hogy összes készletüket a fentiek értelmében pontosan bejelentésk és a náluk megjelenő hatósági közegeknek bemondják és feltárják, mert akiről megállapítható lesz, hogy a készletüket egészen vagy részben eltitkolták, vagy a zár alá vett gabonát felhívásra az országos gazdasági bizottságnak be nem szolgáltatják, az 1914 évi L. tc. 9 §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

A város tanácsa elvárja, sőt bizony hiszi, hogy a város minden lakója nem a büntetéstől való félelemből, hanem lelkeinek hazafias sugallatát követve fog ezen felhívásban meghatározott kötelezettségének híven eleget tenni.

Szekesfehérvárott 1915 évi március hó 8-án.

Dr. Kerekes Lajos
főjegyző.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

Szardán és csütör ökön március hó 10 és 11-én:

LARONA utolsó büntette.

Detektivdráma 4 részben.

PÓTKÉPEK:

1. Alfonz a nevelőintézetben, (humoros.)
 2. Comói tó.
 3. Csak szerelemből, (vigjáték.)
- Naponta 2 előadás este 6 és 9 órakor.

JUMEI kávébehozatal

SZÉKESFEHÉRVÁR

:: (BARÁTOK ÉPÜLETE) ::

Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapgyörköldé! Telefon 250.

— Köhhögés rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult szer a dr. Störk-féle komprimált mellpszallia. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárában Szekesfehérvár Városházter.

APRÓHIRDETESEK.

Egy kazal rázott szalma eladó. Palotai utca 67. sz.

Belvarosban egy jóforgalmu vendéglő betegség miatt eladó. Tudakozni lehet a szerkesztőségben.

Egy buza föld a 12. aljáróban és egy kaszáló rét kiadó, bővebb tudósítás Felsőkirálysor 2 sz. alatt.

Málna- és ribizlibokrok kaphatók Széchenyi-u. 26. sz. alatt.

Vak aktonak javára a Hadsegélyző Hivatalban (Iskola u. 2.) kefékjavusztatnak, a vakok készítményeiből. Felkerjük a mélyen tisztelt közönséget, sziveskedjék szükségleteit ott beszerezni, hogy ne kelljen az árut részvétlenség miatt visszaküldeni. Szekesfehérvári Hadsegélyző Bizottság.

SZÉKESFEHÉRVÁRI BUTORKÉSZÍTŐ
:: IPAROSOK SZÖVETKEZETÉNEK ::

BUTORÁRUCSARNOKA

MINT AZ O. K. H. TAGJA

ajánlja tagjai által készített butorait, melyekből a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelegig állandó

NAGYRAKTAR.

Butoraink ugy izlék, mint minőség tekintetben vérsenyképesek bármely más hasonló nagy és elsőrendű raktárak áruival. Elsőrendű műasztalosok által felülbírált modern háló-, ebédlő-, salon- és őriszobák stb.

Állandó butorkiállítás!

Kiváló minőségű tolnai szőnyegek nagy választékban kizárólag árucsarnokunkban kaphatók.

TELEFON 258. — **KÖSSUTH-U. 10.**